

صور تجلسه نشست شانزدهم شورای راهبردی در سال ۱۳۹۹

زمان و مکان برگزاری ساعت ۹ تا ۱۱ روزدوشنبه مورخ ۹۸/۰۷/۰۲، سالن جلسات اداری مالی

دستورکار ارائه برنامه راهبردی مرتع

در ابتدای جلسه دکتر مرتضی خداقلی گزارشی را از برنامه راهبردی بخش تحقیقات مرتع ارائه دادند، پس از ارائه ایشان مطالبی توسط اعضای مختلف شورا در خصوص ارائه ایشان به شرح ذیل بیان شد:

جناب آقای دکتر مصطفی جعفری (مشاور محترم رئیس در امور تغییر اقلیم)

تعاریف مرتع باید به طور دقیق و بر اساس منابع علمی توسط بخش مرتع ارائه شود، با توجه به اینکه تعاریف مرتع منشا استرالیایی و امریکایی دارد بایستی بومی سازی گردد. با توجه به اینکه این جلسه، جلسه راهبردی است بنابراین بایستی شاخصها تعاریف و مبانی کار کاملا مشخص باشد.

جناب آقای دکتر عادل جلیلی (ریاست محترم موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور)

در زمینه تعیین پتانسیل اقتصادی مرتع این مبحث به درستی برای اکوسیستمهای مرتعی ارزیابی نشده است.

سرکارخانم دکتر فاطمه سفیدکن (معاون محترم پژوهش و فناوری موسسه، عضو شورای راهبردی)

به مبانی و منابع اعدادی که در گزارش شما ارائه شده است، اشاره نکرده‌اید.

جناب آقای دکتر مرتضی خداقلی (رئیس محترم بخش تحقیقات مرتع)

بهترین وضعیت مراتع کشور مربوط به مراتع استپی است و بدترین وضعیت مربوط به مراتع نیمه استپی است.

جناب آقای دکتر عادل جلیلی (ریاست محترم موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور)

متأسفانه هنوز نگاه بخش مرتع از تولید علوفه خارج نشده است. این نگاه اشتباه، مرتعداری در دنیا را به مسیر اشتباه برده است.

جناب آقای دکتر مصطفی جعفری (مشاور محترم رئیس در امور تغییر اقلیم)

تحقیقات شما بایستی به گونه‌ای تدوین و انجام شود که خلأهای اطلاعاتی بخش تحقیقات مرتع را پاسخگو باشد. بایستی ارائه راهبردها بر اساس اطلاعات واقعی، منطقی و قابل دفاع باشد.

جناب آقای دکتر عادل جلیلی (ریاست محترم موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور)

راهبردها بایستی براساس مبانی نظری بالا دست بیان شود. با توجه به اینکه یکسری از کشورها اکوسیستم غالبشان جنگل است، بنابراین موسسات تحقیقاتی مختلف در زمینه جنگل وجود دارد (آسیای شرقی اروپا).

با توجه به مبانی نظری، تعاریف درست و نگاه راهبردی به موضوع، ۹۰ درصد از مشکلات تحقیقاتی رفع می‌گردد. مثلا در زمینه دیمزارهای کم‌بازده (با میانگین بارش کمتر از ۳۰۰ میلیمتر) شخم زدن کار غلطی است و هرگز هم تولید مطلوبی نخواهد داشت و از دیدگاه من اکولوژیست، هر حرکتی در این اراضی گامی به سمت بیابان‌زایی است و تخریب سرزمین اتفاق خواهد افتاد که زیانش به مراتب بیشتر از سودش است. در اراضی با شیب بالای ۱۲ درصد هر گونه اقدامی منجر به فرسایش می‌گردد و باید در این مناطق با مدیریت الگوی کشت، مشکلات این مناطق برطرف گردد. این مساله یعنی حل مشکل با توجه به مبانی نظری صحیح.

متأسفانه هنوز هم دام محور موضوعات علم مرتع است که اشتباه می‌باشد. ما هم باید از علم دنیا استفاده کنیم و هم خودمان به علم دنیا اضافه کنیم. بخش مرتع بایستی با همفکری و رایزنی با سایر محققین و اساتید دانشگاه رویکرد تحقیقاتیش را مورد بازبینی قرار دهد و بایستی تغییر نگرش اساسی در زمینه مرتع هم در جایگاه تصمیم‌سازی و هم در اشل ترویجی اتفاق بیفتد. بدنه پژوهشی باید بسیار شفاف و علمی این مسایل را پیگیری کند.

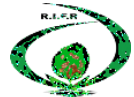
سرکارخانم دکتر فاطمه سفیدکن (معاون محترم پژوهش و فناوری موسسه، عضو شورای راهبردی)

چالش اول مرتع، اصلاح و ارایه درست تعریف مرتع و بیان تمام کاربردهای آن علاوه بر مبحث تولید علوفه و چرای دام است، و نهایی کردن تعاریف می‌باشد.

سرکارخانم دکتر مهشید سوری (عضو هیئت علمی محترم بخش تحقیقات مرتع، دبیر گروه مشورتی تدوین راهبردها)

امروزه نگاه جدیدی به مراتع ایجاد شده است بنام ارزش‌گذاری اقتصادی خدمات مرتعی. اکوسیستمهای مرتعی دامنه وسیعی از کالاها و خدمات شامل خدمات تولیدی، خدمات تنظیمی، خدمات فرهنگی و خدمات پشتیبانی حیات را فراهم می‌سازند. به‌طور کلی، امروزه مراتع از لحاظ خدمات تنظیمی مانند تولید آب و ترسیب کربن از اهمیت بیشتری نسبت به کارکرد تولیدی (دامپروری وابسته به مرتع) برخوردار هستند و حفظ و ارتقاء تأمین این‌گونه خدمات غیربازاری در مراتع هم از جنبه انسانی و هم از جنبه اقتصادی بسیار مهم می‌باشد.

جناب آقای دکتر علی اشرف جعفری (عضو هیئت علمی محترم گروه تحقیقات زیست فناوری)

ولی متأسفانه این خدمات هنوز مورد توجه علم مرتعداری قرار نمی‌گیرد. متأسفانه این مباحث وارد برنامه‌ریزی‌های مدیریتی ما نشده است و فقط در حد حرف است.

جناب آقای دکتر عادل جلیلی (رئیس محترم موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور)

بایستی مشخص کنیم در تحقیقات مرتع بر روی چه چیزی می‌خواهیم متمرکز شویم. در جلسه بعدی باید تقسیم‌بندی مراتع بر اساس نگرش اکوسیستمی انجام شود و همچنین مقالات مختلف در مورد اکوسیستم‌های مختلف (در چه سطحی، چه نوع تپیی، چه نوع گیاهی) بر اساس نقشه‌های شناخت تهیه شود. برای هر کدام از اکوسیستم‌ها، یک نفر از اعضای هیات علمی بخش مسوول باشد و کار به گونه‌ای انجام شود که این کار در آینده پایه و مبنای جهت‌گیریهای تحقیقاتی و پروژه‌های تحقیقاتی بخش مرتع باشد. پس بایستی دقت شود که این کار به صورت اساسی و جدی انجام شود و خروجی آن حتما در مجله طبیعت ایران چاپ گردد.

جمع‌بندی

- تعریف مرتع و کاربردهای آن توسط بخش مرتع نهایی گردد.
- برنامه راهبردی مرتع بر اساس نگرش اکوسیستمی تنظیم شود.
- مقالات مختلف در مورد اکوسیستم‌های مختلف (در چه سطحی، چه نوع تپیی، چه نوع گیاهی) بر اساس نقشه‌های شناخت تهیه شود.

این جلسه راس ساعت ۱۱ با صلوات خاتمه یافت.

اعضاء حاضر در جلسه:

- جناب آقای دکتر عادل جلیلی
- سرکار خانم دکتر فاطمه سفیدکن
- جناب آقای دکتر مصطفی جعفری
- جناب آقای دکتر خسرو ثاقب طالبی
- جناب آقای دکتر محمد خسروشاهی
- سرکار خانم دکتر مهشید سوری
- سرکار خانم مهندس ندا رضایی
- **اعضای غایب:** جناب آقایان، مهندس محمد فیاض، دکتر احمد رحمانی، دکتر علی اصغر معصومی، دکتر حمیدرضا عباسی، دکتر جواد معتمدی

اعضای میهمان (مدعو):

- جناب آقایان؛ دکتر مرتضی خداقلی، دکتر علی اشرف جعفری، دکتر احسان زندی اصفهان، دکتر علیرضا افتخاری، سرکار خانم‌ها؛ دکتر پروانه عشوری، دکتر نادیا کمالی